

Švietimas

Vaikai Škotijoje

Tai yra tėvų atsakomybė pasirūpinti savo vaikais: apginti nuo skriaudos, užtikrinti, kad būtų pakankamai aprūpinti ir išsilavinę. Škotijoje vaikas yra asmuo iki 16 metų.

Iki mokyklinio amžiaus vaikai

Vaikai Škotijoje, jaunesni kaip 3 m., turi teisę į nemokamą iki mokyklinės įstaigos lankymą nepilną darbo dieną. Pilna darbo diena - nuo 4 metų. Esama žaidimų grupių, dieninių darželių bei lopšelių – darželių. Ši svetainė padės nustatyti į kokį darželį vaikas turėtų eiti pagal savo amžių:

<http://www.highland.gov.uk/NR/rdonlyres/950153A0-1CC0-47CF-9D69-89D6F93683E4/0/enrolmentleaflet0607.pdf>

Daugiau informacijos apie įvairaus tipo darželius rasite oficialiame Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštumų savivaldybės vaiko priežiūros informacijos centre: **The Highland Council Childcare Information Service**, tel. 0845 601 1345

Mokyklinio amžiaus vaikai

Vaikai Škotijoje turi teisę į nemokamą vietą mokykloje. Tėvai yra teisiškai atsakingi, kad jų vaikas gautų išsilavinimą, paprastai tai atliekama nuvedus vaiką į mokyklą. Kai kurie tėvai renkasi privačias mokymo įstaigas arba moko vaikus namuose.

Normaliomis aplinkybėmis, vaikas pradeda mokslus rugpjūtį kai jam jau yra 4^{1/2} - 5^{1/2} metai, ir iš pradinės perkeliams į vidurinę mokyklą 11 ^{1/2} - 12 ^{1/2} amžiaus. Vaikai privalo tęsti mokslus iki jiems sukanka 16. daugelis jaunų žmonių baigia vidurinę mokyklą 18 metų (pasilieka ten dar 2 metus).

Norint užrašyti vaiką į mokyklą, savo gyvenamajam rajone, turite susisiekti su vyriausiąja mokyklos mokytoja. Jeigu norite užregistruoti vaiką kitame rajone reikia susisiekti su vietovės švietimo administracija (Area Education Manager).

Caithness švietimo tarnyba

Rhind House

West Banks Avenue

WICK, KW1 5LZ

Telefonas 01955 602 362

Sutherland švietimo tarnyba

Johnstone Place

BRORA, KW9 6PG

Telefonas 01408 621 382

Ross & Cromarty Sutherland švietimo tarnyba
The Education Centre
Castle Street
DINGWALL, IV15 9HU
Telefonas 01349 863 441

Inverness Sutherland švietimo tarnyba
13 Ardross Street
INVERNESS, IV3 5NS
Telefonas 01463 663 800

Nairn, Badenoch & Strathspey švietimo tarnyba
King Street
Kingussie
INVERNESS-SHIRE, PH21 1HP
Telefonas 01540 661 009

Skye & Lochalsh švietimo tarnyba
Elgin Hostel
PORTREE
Isle of Skye, IV51 9EE
Telefonas 01478 613 697

Lochaber švietimo tarnyba
Montrose Avenue
Inverlochy
FORT WILLIAM, PH33 6NA
Telefonas 01397 702 466

Pagalba mažas pajamas gaunančiom šeimom

Šeimos, kurių pajamos yra nedidelės, gali kreiptis dėl nemokamų pietų savo vaikams mokykloje ar kitoje su mokykla susijusioje vietoje. Jūsų vietovės švietimo administracija turėtų patarti kur galite prašyti nemokamų pietų.

Pagalba mokantis anglų kalbą

Mokyklos dirbančios su vaikais kuriems reikalinga pagalba mokantis anglų kalbos gali gauti patarimą iš Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų savivaldybės. Ši paslauga detaliau aprašyta svetainėje: [Highland Virtual Learning Community website](#)

Papildoma pagalba vaikui mokykloje

Kai kurie vaikai ir jaunuoliai yra reikalingi papildomos priežiūros mokykloje. Jeigu manote, kad jūsų vaikui reikia skirti daugiau dėmesio, tai turėtumėte aptarti su vyriausia mokyklos mokytoja. Vaikai su ypatingais poreikiais turi teisę į išsilavinimą. Kai kurie vaikai lanko specialias mokyklas, kur gauna eksperto pagalbą. Tėvai nuolatosis įtraukiami ir informuojami apie sprendimus dėl vaiko ypatingų poreikių.

Vaiko priežiūra

Jeigu jums reikalinga vaiko priežiūra kol dirbate, turite keletą pasirinkimų. Esama įstaigų kaip „Registruota vaikų priežiūra“, ir slaugės „po pamokų“, kurios teikia savo paslaugas ne mokyklinėm valandom. Daugiau informacijos rasite svetainėje [Highland Childcare Information Service](#) ar paskambinę tel. 01463 711 176. Adresas:

High Street
Clachnaharry
Inverness
IV3 8RB

Šioje svetainėje rasite informaciją apie jūsų gyvenamoje vietoje dirbančias aukles: [Scottish Childminding Association](#).

Adresas:

Scottish Childminding Association
3 Gordon Terrace
Inverness, IV2 3HS
Tel 01463 715545

Pagalba mokantis angli kalbos

Daugelyje Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštumų miestų siūlomos angli kalbos pamokos žmonėm kurių pirmoji kalba nėra angli. Pamokos skirtos tiek pradedantiesiems tiek labiau įgudusiems. Už šiuos užsiėmimus atsakingi [suaugusių mokymo centras](#), bei [darbuotojų švietimo asociacija](#). Taip pat pamokos vyksta [Inverness College](#). Dauguma paskaitų yra vakarinės, kai kurios gali būti vedamos darbovietėse.

Susisiekitė su žemiau išvardintomis organizacijomis, kad sužinoti ar šiuo metu vyksta užsiėmimai jūsų gyvenamoje vietoje

Angli kalbos pamokos suaugusiems

Caithness

Wick: tel.: 01955 609905

el-paštas: libby.cook@highland.gov.uk

Tel.01349 864579

email:

norma.christie@highland.gov.uk

Sutherland

Tel.: 01549 402050

el-paštas: barbara_123@btconnect.com

Nairn, Badenoch & Strathsepy

Tel.: 01479 811689

el-paštas:

isabel.duncan@highland.gov.uk

Inverness

Tel.: 01463 710013

el-paštas:

jill.crawshaw@highland.gov.uk

Ross & Cromarty

Skye and Lochalsh
Tel.: 01478 614064
el-paštas:
joey.graham@highland.gov.uk

Lochaber
Tel.: 01397 707371
el-paštas: [ann-
marie.donoghue@highland.gov.uk](mailto:ann-marie.donoghue@highland.gov.uk)

Darbuotojų švietimo asociacijos rengiamas anglų kalbos mokymas

WEA Highland
David Whyte House
57 Church Street, Inverness IV1 1DR
Tel. 01463 710577
inverness@weascotland.org.uk
<http://www.weascotland.org.uk/>

Inverness College English classes

3 Longman Road
Longman South
Inverness, IV1 1SA
Tel.: 01463 273000

Aukštesnysis ir aukštasis išsilavinimas ir visą gyvenimą trunkantis mokslas

Dauguma studijų Jungtinėje Karalystėje vyksta kolegijose, o tolimesnės studijos universitetuose. Kaip kreiptis su prašymu dėl finansavimo skaitykite čia: **UCAS**

Galima studijuoti namuose, kas vadinama atviru universitetu. Čia rasite daugiau informacijos: <http://www.openuniversity.org>

Škotijos kvalifikacijos

Gali būti įvairios išsilavinimo rūšys: aukštesnysis, aukštasis ir kiti. Išsilavinimas gali būti įgytas mokykloje, kolegijoje, universitete ar darbe. Šiame puslapyje rasite informaciją apie įvairius kvalifikacijos tipus ir kuo jie skiriasi vieni nuo kitų: **Scottish Credit and Qualifications Framework**

Aukštesnysis išsilavinimas

Išskirtinė ir pažangi aukštesniojo išsilavinimo institucija **UHI Millennium Institute** (UHI) siūlo įvairius, su darbu susijusiu kursu. Galima įgyti aukštesnįjį nacionalinį sertifikatą ar diplomą, įvairius aukštojo mokslo laipsnius bei sudaromos sąlygos moksliniams tyrimams Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštumose bei salose. Tai pasiekta bendradarbiaujant su šalies kolegijomis, tyrimų institucijomis bei nuotolinio mokymo tinklo centru.

Naujems studentams UHI siūlo:

- Universitetų miestelius įvairiose bendruomenėse (kaimuose, miestuose, salose)
- Vietinius mokymus bei tyrimus susijusius su galimomis darbo galimybėmis
- Skirtingus kursus aktualius vietovei bei pasaulinio masto kursus
- Platus informacinių technologijų naudojimą, tokių kaip internetas ir video konferencijos
- Nedideles klases, užtikrinant, kad studentai gauna pakankamai dėmesio
- Draugiškas bendruomenes, turtingas kultūrinį požiūriu, bei esančias natūralaus grožio vietovėse
- Didėjančių programų pasirinkimą, skirtą nuotoliniam mokymui.

Čia rasite daugiau informacijos : [UHI Millennium website](#), arba skambinkite tel. 0845 272 3600.

[Aukštasis ir visą gyvenimą trunkantis mokslas](#)

Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštumos siūlo įvairius mokymosi lygius, įtraukiant bendrąsias žinias, laisvalaikio užsiėmimus ir darbo rinkoje paklausius kursus. Aukštasis išsilavinimas – universitetinio lygio studijos, jei dar neturite atitinkamo išsilavinimo. Taip pat yra įvairių praktinių kursų įvairaus lygio mechanikams, verslo srities darbuotojams ir tiems kurie nori tobulintis, kad galėtų dirbti geresnį darbą Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštumose.

Susisiekite su žemiau išvardintomis kolegijomis ir mokymo centrais dėl tolimesnių detalių apie kursus netoli jūsų:

Argyll College UHI

West Bay

Dunoon

Argyll

PA23 7HP

Tel: 0845 230 9969

Fax: 01369 707185

<http://www.argyllcollege.uhi.ac.uk>

Inverness College UHI

3 Longman Road

Longman South

Inverness

IV1 1SA

Tel: 01463 273000

Fax: 01463 711977

<http://www.inverness.uhi.ac.uk/>

Highland Theological College UHI

High Street

Dingwall

Ross-shire
IV15 9HA
Tel: 01349 780000
Fax: 01349 780001
<http://www.htc.uhi.ac.uk/>

Lochaber College, Colaisde Lochaber
An Aird
Fort William
Inverness-shire
PH33 6AN
Tel: 01397 874000
Fax: 01397 874001
<http://www.lochabercollege.co.uk/>

Moray College UHI
Moray Street
Elgin
Morayshire
IV30 1JJ
Tel: 01343 576000
Fax: 01343 576001
www.moray.ac.uk

North Highland College UHI
Ormlie Road
Thurso
Caithness
KW14 7EE
Tel: 01847 889000
Fax: 01847 889001
<http://www.nhcscotland.com/>

Toliau išvardintos mokymo įstaigos siekia teikti paslaugas šiems rajonams: Thurso, Wick, Alness and Dornoch, North Highland.

Lews Castle College UHI
Stornoway
Isle of Lewis
HS2 0XR
Tel: 01851 770000
Fax: 01851 770001
<http://www.lews.uhi.ac.uk/>

NAFC Marine Centre UHI
Port Arthur
Scalloway
Shetland
ZE1 0UN

Tel: 01595 772000

Fax: 01595 772001

www.nafc.ac.uk

Orkney College UHI

Kirkwall

Orkney

KW15 1LX

Tel: 01856 569000

Fax: 01856 569001

www.orkney.uhi.ac.uk

Perth College

Crieff Road

Perth

PH1 2NX

Tel: 0845 270 1177

Fax: 01738 877001

www.perth.ac.uk

Sabhal Mòr Ostaig UHI

An Teanga

Slèite

Isle of Skye

IV44 8RQ

Tel: 01471 888000

Fax: 01471 888001

www.smo.uhi.ac.uk

Shetland College UHI

Gremista

Lerwick

Shetland

ZE1 0PX

Tel: 01595 771000

Fax: 01595 771001

www.shetland.uhi.ac.uk

Mokymo centrai

Šioje svetainėje rasite jums artimiausią mokymo centrą bei visą reikalingą informaciją: **UHI Millennium Institute website** <http://www.uhi.ac.uk/learning-centres/information-for-learning-centre-students/learning-centres>. Arba skambinkite tel. 01397 874204 ir klauskite Margaret Cameron.

Naudingos nuorodos

[Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų savivaldybės vaiko priežiūros informacijos centras](http://www.childcarelink.gov.uk) <http://www.childcarelink.gov.uk>

[Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų virtualaus mokymosi svetainė](http://highlandschools-virtualib.org.uk/sfl/eal.htm) <http://highlandschools-virtualib.org.uk/sfl/eal.htm>

Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų savivaldybės svetainė dėl vaikų darželių ir iki mokyklinio švietimo

<http://www.highland.gov.uk/learninghere/nurseryandpre-school/>

Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų vaiko rūpybos informacijos tarnyba

<http://www.scottishchildcare.gov.uk/LocalChis.aspx?chisid=25>

Škotijos vaikų auklių asociacija <http://www.childminding.org/>

Suaugusiųjų bendras išsilavinimas <http://www.abeweb.co.uk/index.php>

Darbuotojų mokymo asociacija <http://www.weascotland.org.uk/>

Inverness kolegija <http://www.inverness.uhi.ac.uk/>

UCAS svetainė <http://www.ucas.ac.uk>

Atviras universitetas <http://www.openuniversity.org>

Škotijos kreditų ir kvalifikacijos nustatymo ypatumai <http://www.scqf.org.uk/>

UHI Millennium Institute <http://www.uhi.ac.uk/>

Argyll kolegija UHI <http://www.argyllcollege.uhi.ac.uk>

Škotijos šiaurės ir šiaurės vakarų aukštųjų technologijų kolegija UHI

<http://www.htc.uhi.ac.uk/>

Lochaber kolegija <http://www.lochabercollege.co.uk/>

Moray kolegija UHI www.moray.ac.uk

North Highland kolegija UHI <http://www.nhscotland.com/>

Lewis Castle kolegija UHI <http://www.lewis.uhi.ac.uk/>

NAFC Marine Centre UHI www.nafc.ac.uk

Orkney kolegija UHI www.orkney.uhi.ac.uk

Perth kolegija www.perth.ac.uk

Sabhal Mòr Ostaig UHI www.smo.uhi.ac.uk

Shetland kolegija UHI www.shetland.uhi.ac.uk

Children's Library <http://www.highland.gov.uk/leisure/libraries/childrensservices/Informationand-e-learning-services>

<http://www.highland.gov.uk/leisure/libraries/information-services/>

Local history <http://www.ambaile.org.uk/index.jsp>

Books and reading <http://www.hi-read.org.uk/>

Adult literacies

<http://www.highland.gov.uk/leisure/libraries/adultliteracy/>

Schools Library Service

<http://www.highland.gov.uk/leisure/libraries/schoollibraryservice/> - offers a specialist service for teachers in Highland

Highland Schools Virtual Library <http://highlandschools-virtualib.org.uk/> web site provides on-line support for pupils and teachers